

ANTONI WIETROW

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Strz. Antoni Wietrow, gajowy, żonaty.

2. i 3. Data i okoliczności zaareztowania; nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

25 czerwca 1940 r. przesiedlono mnie wraz z rodziną do wołogo[d]zkiej *obłasti*, kołżyński [?] rejon, poczta Rubież, posiołek Średnia [Sreniaja] Szyma. Podróż do wspomnianej miejscowości odbyła się w zaplombowanych wagonach, w warunkach bardzo trudnych z powodu przepełnienia, braku wody i niezbędnych artykułów spożywczych.

4. Opis obozu, więzienia:

Baraki drewniane, w stanie gorszym niż chlewy dla bydła, bez szkła w oknach, bardzo brudne, z niepoliczalną ilością wszelkiego rodzaju robactwa. Higiena nie do opisanía.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Stan ok. 150 dusz, starcy aż do niemowląt włącznie, osadnicy wojskowi i cywilni, gajowi, kilku leśniczych i komisarz ziemski Szmurło. Stosunki wzajemne dobre.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Życie w obozie ciężkie. Do pracy zmuszano bez względu na wiek czy też stan zdrowia. [Byliśmy] pod wpływem represji, na przykład gdy nie wyszedł do pracy, nie sprzedawano mu chleba, toteż – ratując się od głodowej śmierci – z wyjątkiem dzieci wszyscy chodzili do lasu na rąbkę, bez względu na duże śniegi, deszcz, święta i mróz, który często dochodził do 70 [sic!] stopni. Wynagrodzenie za pracę było tak znikome, że często nie starczało na sam czarny chleb dla pracującego, nie licząc rodziny. Wyżywienie bardzo złe: chleb od 800 do 400 g, zależnie od wykonania pracy i jedną postną zupę na rodzinę, bez względu na liczebność, pod warunkiem, że zajął wcześniej kolejkę, ponieważ nie było wypadku, by dla wszystkich starczyło.

Za spóźnienie kilkuminutowe lub [gdy] ktoś wykonał mało ilościowo pracy, karano grzywną, potrącając przez kilka miesięcy do 50 proc. z należnej za pracę sumy.

W rezultacie z wycieńczenia z powodu złego odżywienia 60 proc. mieszkańców chorowało na tzw. cyngę i [kurzą] ślepotę. W tych warunkach zmuszeni byliśmy sprzedawać ostatnią odzież, by kupić chleb dla dzieci. Ubrania nie można było kupić, toteż owijając się szmatami, pracowaliśmy. Życie koleżeńskie względne.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Stosunek NKWD okrutny. Propaganda komunistyczna na pierwszym planie. Informowano, że zgniła Polska raz na zawsze przestała istnieć i nigdy nikt jej nie zobaczy, prędzej włosy na dłoni wyrosną, niż Polskę zobaczysz.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomocy lekarskiej nie było z powodu braku środków leczniczych. Zwolnienie od pracy przez lekarza zależne od opinii komendanta *uczastka*. Lekarz często tłumaczył się przed pacjentem, że rozumie chorobę, lecz nie może zwolnić od pracy, ponieważ plan nie został wykonany. Pomarło siedem osób, nazwisk nie pamiętam.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Łączność z krajem niedostateczna.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

We wrześniu [1941 r.] zostałem zwolniony, udając się do południowej Rosji na własny koszt. Podczas podróży z powodu głodu i chłodu pomarło mi dwoje dzieci: ośmioletni syn Aleksander i trzyletnia córka Anna. 1 maja 1942 r. wstąpiłem do Wojska Polskiego w Guzaże [G'uzor] do 7 Pułku Artylerii Lekkiej, który przeniósł się do Kienimech [Kermine].